

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

МАКРОЕКОНОМІКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітній рівень перший	бакалаврський
Освітньо-професійна програма	«Облік та бізнес-аналітика»
Вид дисципліни	базова (обов'язкова)
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

**Івано-Франківськ
2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування
Протокол № 7 від 26 січня 2023 р.

Розробник:

Івашків Т.С., к.е.н., доц. управління та адміністрування

Контактний телефон викладача	+38 (0342) 77 18 45
e-mail	taras.ivashkiv@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра управління та адміністрування
Посилання на сайт УКД	https://ukd.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силябусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022/2023	26.01.2023	7		

ВСТУП

Мета: формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарчих рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Формується філософія бізнесу і прийняття економічних рішень виходячи з основних економічних законів.

Завдання. Найбільш важливими цілями курсу – скласти уявлення про те, що успіх будь-якого бізнесу залежить не тільки від наявності стартового капіталу й підприємницького хисту, а й від знання закономірностей функціонування економічних макросистем у різних ринкових ситуаціях й вміння їх ефективно застосовувати.

Для успішного оволодіння курсом недостатньо механічного запам'ятовування певного обсягу інформації. Необхідно творчо осмислювати явища, що вивчаються. Набуті знання мають стати складовою загальної культури спеціаліста, громадянина.

Предмет. Розглядаючи структуру сучасної економічної теорії, варто зазначити, що сутнісним видом теоретичного аналізу займається переважно політична економія, а теорія функціонального аналізу представлена макроекономікою. Макроекономіка розглядає економічні явища і процеси як єдине ціле або як взаємозалежна і взаємообумовлена система.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання. У результаті вивчення курсу студент, слухач повинен знати:

- універсальний інструментарій для вивчення поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах і методи її оптимізації;
- основи функціонування ринкового механізму, узгодження попиту і пропозиції, прагнення ринкової системи до рівноважного стану;
- принципи раціональної поведінки макросистем на ринках;
- термінологію та основні засоби макроекономічного аналізу;

вміти:

- застосовувати прийоми макроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування самостійних господарських систем;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки макросистеми.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	3	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	14 год.
	семінари, практичні	16 год.
	лабораторні	-
Самостійна робота		30 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен, 30	

-
- **СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:**

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
	Економіка підприємства
Історія економічних вчень	Планування бізнесу
Економічна наука	Статистика
Основи економічної теорії	Менеджмент
	Маркетинг
	Бухгалтерський облік
	Фінанси

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти 071 «Облік і оподаткування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом МОН України №1166 від 29.10.2018 року)

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування, бізнес-аналітики та аудиту або в процесі навчання , що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ЗК01	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК02	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
СК01	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен студент має виявляти наполегливість, старанність, зацікавленість дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час лекцій, так і під час семінарських чи практичних занять. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес. Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (виконання практичних завдань під час занять та розв'язування практичних завдань на комп'ютерах);
- за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові вправи);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: завдання щодо використання програми Excel, моделі різних форматів професійних ситуацій;
- за видами контролю: поточний контроль (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль); підсумковий контроль (екзамен у формі комп'ютерного тестування).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів III курсу за освітньою програмою 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод макроекономіки.

1. Основні макроекономічні закони.
2. Предмет дисципліни макроекономіка.
3. Методологія макроекономіки: граничний аналіз, моделювання.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

1. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва.
2. Методи і принципи визначення ВВП.
3. Основні макроекономічні показники.
4. Реальні та номінальні величини.
5. Індекс цін, індекс споживчих цін.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність.

1. Цикли ділової активності.
2. Безробіття.
3. Інфляція.

Тема 4. Бюджетно-податкова політика держави.

1. Бюджетно-податкова політика.
2. Бюджетний дефіцит.
3. Зовнішній борг.

Тема 5. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика.

1. Гроші та функції грошей.
2. Попит на гроші.
3. Пропозиція грошей.
4. Грошово-кредитна політика.

Тема 6. Теорія міжнародної торгівлі та торговельна політика.

1. Теорії міжнародної торгівлі.
2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Тема 7. Платіжний баланс

1. Структура платіжного балансу
2. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу.
3. Нерівновага платіжного балансу.

2. Тематичний план

№ тем и	Назва теми	Кількість годин				
		вс ьо го	ау ди то рн і	ле кц ії	пр ак ти чн і	сам ост. роб ота
1	Предмет і метод макроекономіки.	8	4	2	2	4
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	8	4	2	2	4
3	Макроекономічна нестабільність.	8	4	2	2	4
4	Бюджетно-податкова політика держави.	8	4	2	2	4
5	Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика.	12	6	2	4	6
6	Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика.	8	4	2	2	4
7	Платіжний баланс	8	4	2	2	4
	Підсумковий контроль	30				
	Кількість годин на вивчення дисципліни	90	30	14	16	30

3. Теми лекційних занять

№ п/п	№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин
1	Лекція 1	Предмет і метод макроекономіки.	2
2	Лекція 2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2
3	Лекція 3	Макроекономічна нестабільність.	2
4	Лекції 4	Бюджетно-податкова політика держави.	2
5	Лекція 5	Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика.	2
6	Лекція 6	Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика.	2
7	Лекція 7	Платіжний баланс	2
Всього лекційних занять			14

4. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Предмет і метод макроекономіки.	2

2	2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2
3	3	Макроекономічна нестабільність.	2
4	4	Бюджетно-податкова політика держави.	2
5	5	Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика.	4
6	6	Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика.	2
7	7	Платіжний баланс	2
Всього практичних занять			16

5. Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Предмет і метод макроекономіки.	1. Матриця ринкових форм. 2. Основні характеристики (ознаки) ринків досконалої та недосконалої конкуренції. 3. Характеристика дії макросистеми у різних ринкових ситуаціях.	4	1, 2, 6, 10
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	1. Обчислення валового національного доходу та валового національного наявного доходу. 2. Базовий і поточний періоди, фактичні (поточні) та порівнянні (постійні) ціни. 3. Відмінність між індексом споживчих цін і дефлятором ВВП.	4	1, 4, 6, 7, 10
Тема 3. Макроекономічна нестабільність.	1. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. 2. Інфляційні очікування. 3. Крива Лоренса.	4	1, 2, 6, 10
Тема 4. Бюджетно-податкова політика держави.	1. Дискреційна фіскальна політика. 2. Мультиплікатор податків. 3. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними.	4	1, 4, 5, 10
Тема 5. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика.	1. Механізм грошового ринку. 2. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень. 3. Фрідменська функція попиту па гроші.	6	1, 2, 7, 8

Тема 6. Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика.	1. Модель платіжного балансу. 2. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. 3. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс. 4. Вплив чистого експорту на ВВП.	4	1, 2, 7, 8
Тема 7. Платіжний баланс	1. Вплив економічної політики на платіжний баланс.	4	1, 2, 8, 10
Разом самостійної роботи студентів		30	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ навчальної дисципліни «МАКРОЕКОНОМІКА» для підготовки до підсумкового контролю

1. Предмет вивчення макроекономіки. Макроекономічні суб'єкти.
2. Генезис макроекономіки.
3. Макроекономічні методи та моделі.
4. Макроекономічна політика.
5. Система національних рахунків.
6. Методи розрахунку ВВП.
7. Індекси цін.
8. Інфляція: види, типи, причини виникнення.
9. Причини та види безробіття.
10. Закон Оукена.
11. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.
12. Поняття економічного циклу та його фази.
13. Види економічних хвиль.
14. Моделі економічної кон'юнктури.
15. Сукупний попит та його структура. Цінові та нецінові фактори сукупного попиту.
16. Сукупна пропозиція. Цінові та нецінові фактори сукупної пропозиції.
17. Поняття класичної дихотомії.
18. Закон Сея.
19. Суть ефекту храповика.
20. Рівновага сукупного попиту та пропозиції.
21. Споживання та заощадження.
22. Мультиплікатор автономних витрат.
23. Що відображає модель "кейнсіанський хрест"?
24. Модель "вилучення-ін'єкції".
25. Макроекономічні функції держави у перехідній економіці.
26. Поняття та інструменти фіскальної політики.
27. Дискреційна та автоматична фіскальна політика.
28. Мультиплікатори фіскальної політики.
29. Крива Лаффера.
30. Державний бюджет та шляхи його збалансування.

31. Шляхи скорочення державної заборгованості.
32. Грошові агрегати та поняття ліквідності.
33. Попит на гроші і його структура.
34. Пропозиція грошей у коротко- та довгостроковому періодах.
35. Монетарна політика: суть та інструменти.
36. Механізм створення грошей банківською системою.
37. Ринок товарів і крива IS.
38. Ринок грошей і крива "LM".
39. Взаємозв'язок моделі IS-LM із кривою сукупного попиту.
40. Ефект витіснення у моделі IS-LM.
41. Ринок праці та механізм його функціонування.
42. Зайнятість населення. Державне регулювання зайнятості.
43. Економічна нерівність та державна політика соціального захисту.
44. Реальний та грошовий сектори у неокласичній моделі ЗЕР.
45. Закон Вальраса.
46. Поняття "кембриджського ефекту".
47. Кейнсіанська модель ЗЕР.
48. Синтезована модель загальної економічної рівноваги.
49. Поняття, типи та фактори економічного зростання.
50. Моделі економічного зростання.
51. Форми міжнародних економічних відносин.
52. Теорія абсолютних та відносних переваг.
53. Теорія Хекшера-Оліна та парадокс Леонтьєва.
54. Вигоди від зовнішньої торгівлі.
55. Суть та значення торговельної політики на сучасному етапі.
56. Протекціонізм: аргументи "за" і "проти".
57. Платіжний баланс та його структура.
58. Валютний ринок і валютні курси.
59. Міжнародні системи валютних курсів.
60. Моделі відкритої економіки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник. / за ред. Будаговської С. Київ, 2018. 518 с.
2. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика. Ч.1. Макроекономіка. Львів: Просвіта, 2020. 672 с.
3. Дорнбуш Р., Фішер С. М. Макроекономіка. Київ, 2016. 814 с.
4. Семюелсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. Київ, 1997. 574 с.
5. Круш П. В. Макроекономіка та її регулювання: Навчальний посібник. Київ, 2021. 424 с.
6. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород, 2014. 248 с.
7. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка. Навчальний посібник. Київ, 2019. 672 с.

Допоміжна:

8. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Тести, ситуаційні завдання, практикум розв'язання: Навч. посібник. Київ, 2005. 144 с.
9. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика. Навчальний посібник. Київ, 2008. 699 с.

Інтернет ресурси:

1. Базилев Н.І., Гурко С.П., Базилєва М.М. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5040-skachati-knigu-makroyekonomika.html>
2. Туманова Е.А., Шагас Н.Л. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5445-skachati-knigu-makroyekonomika-yelementy-prodvinutogo-podxoda.html>
3. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. Київ, 2017. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
4. Селищев А.З. Макроекономіка. URL: <http://www.e-knigka.org.ua/2007/11/27/makrojekonomika.html>.
5. Макроекономіка (конспект лекцій КНЕУ). URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/629/>